



Россия ПЕРВОМУ

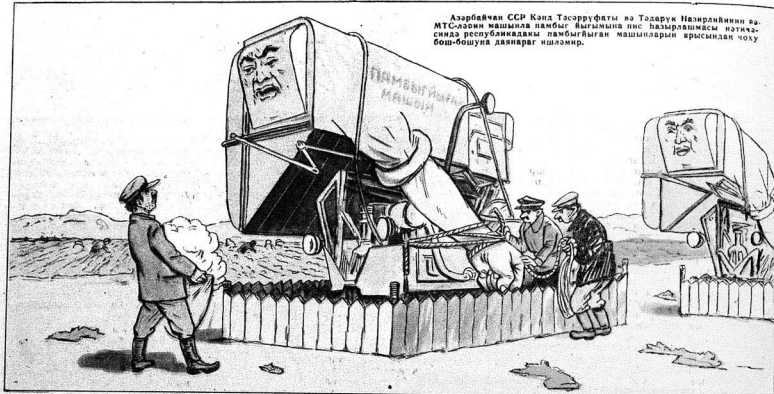
— Йолдаш ма'дан мудир, гыш пәнчарелери дейур, нейнаёк?
 — Аман, аман, де гайыдыб кетсим, хала назыр дейлик.

К И Р П И

№ 19 (31) Баки, 15 октябр 1953

„Коммунист“ газетинин нәшри.

Гиймәти 1 м. 50 г.



Азербайжан ССР Кала Тасаруфаты ва Тазарку Назарланганын Ф. МТС-эсини машыла памбыг ыгылына акс ызырлышыс иткучи-синда республикада памбыгылган машыларын крсындан чоту бот-ботуна даярлаг ишээр.

БРИГАДИР (машына):—Бөлкә кәлиб бир аз бизә көмөк әдәсән! Памбыгы өл илә йыгыг гуртара билмири.
МАШЫН:—Сән кәт бу барәдә колхоз сәдри ва МТС директору илә да-ныш. Мәни өл-гол ачмага гоймурлар, йохса бир күндә йүз адамын ишини көрәрәм.

ГАЛДЫ КЭЛЭН ИЛӘ...

Газах районунда кимдән сорусхан ки, памбыгын әзәйяйт нечәдир? — Дәйәр ахшылар, беш райондан керийикс, ийирми бешиндән ирәлийк.
 — Бәс памбыгычылара мәдәни-мәнәшт хидмәти нечәдир?
 — О да ахшылар. Адымызә лайгыдир. Колхозлара кедәндә исә гәрйибә шәйлә-рәст кәлирсән.

ПЛАНДА ВАР...

Газах районундакы колхозларын тарда дүшәркәләриндә нефт чыхарылмасына, авиомодель гайрылмасына аид яхшы плакатлар вәри: кондә тәсәрүффаты мөзәуунда китаблара, плакатлара исә раст кәлижә олмәз. Мәдәни маариф ишчиләри дүшәркә-ләрә кәлир, район мәдәнийәт шөбәсинин мүдирә һ. Тагьев исә кабинетиндә оту-руб план тәртиб әтмәклә мәшгулду. Онда сорушанда ки:
 — Колхозчулара кино-фильмлар көстәр-мәк иши нә возийәтләдир?
 — Бу барәдә планда нәзәрлә тутуамуш-ду! — дәйр.
 — Ерләрдәки ишчиләринин көрдүк-ләри иш барәсиндә нә дәйә биләрсиниз?
 — Нәртәдә бир дәфә мушавирәмиз олду, һәм йыгышыб кәлир, һәм ояллара о ки нар дөшәйрәм.

ТӘРИФИ ДУШӘРКӘДӘ...

Чайлы кәндәдә Сталин адына колхоз-ун биринчи бригадасынын бригадири Гүлү Гулиевдән сорушанда:
 — Дүшәркәнин бәзәминсиниз?
 — Хәйр, бәзәминшик, амма бәзәйә-жә-йик! — дәйр.
 — Нәлар тәнаффүсләриндә чайныз олмуру?
 — Самалары галайчык ирешмиш.
 — Дүшәркәниздә гирәтхана varm?
 — Гирәтхана вар, гәзет-китаб йохду.
 — Көрпәләр әви тәшкил әтмисинизми?
 — Ишмаллар гуртарандан сонра, көр-пәләр илә дә мәшгула олачагы!

— Инди ки беләдир, бәс нийә районда «Гулуунун бригадасы» дейиб, һай салырлар?
 — Памбыг тәзә йыгылмага башландан бир вуртвур вар иди ки... Патефон ла-тефона сойзәминшид. Бәр күндә бир радио гәбулдәнич чыңаз гомлушду. Шо-килләр, плакатлар бу ерәри ләл кәлип отагына бәзәдирди. Аз галмышды ки, памбыг колларыннын арасына да халра-па-лаз дөшөйк. Әзә китабхана тәшкил әл-әминдик ки, шәһәрдә табы-бәрабәр олма-сым. Районуң бүтүн һәкмилләри бура ахшыб кәлимиди. Кәндәни хәйир-шәр са-маварларынны дызылтысы, кабабын чыма-лысына гаршымышды...
 — Бәс һаны о чай-чалаз?
 — О чай-чалаз бир нечә күнлүк олду, сонра йыгышыдылар. Колхоз сәдри деаи ки, биз буллари бура кәстәрмәк үчүн котриминдик, истифада үчүн йох.

ДАВА-ДӘРМАНСЫЗ ҺӘКИМЛӘР

Памбыгын йыгымы дөврүндә колхоз-чулара сәийәз хидмәтинин ахшылашдыр-маг үчүн Газах районунда үч дөфә план тәртибләр, беш дәфә мушавира чагәрәй-ләр, елди дәфә дә семинар кечириләр. Бүтүн һәкмиллә, фелдшерләр, шәфәт бәччаллары, һәтта мамалара да кәстәрш ирәйрәк иди, кечәли-күнәүзәлү тарда дү-шәркәләриндә олсуңлар.
 Район сәийәз шөбәсинин мүдирә Нуру Билалов шәһәрәдәки кабинетларын ва кондә һәкми мөнтәгәләринин гапыллара йыгыл вуруб ва рәпорт вәриб ки: «Сәийәз хидмәтиндән архайш олун, һәр иши дү-зәлтдик!»
 Сталин адына колхозун 3-чү бригада-сынын бригадири Бәхтияр Новрузов исә Билаловун сөзләрини тәрсиңә ченир. Онда сорушанда ки:
 — Дүшәркәниздә һәкми вар?
 — Дөмәзәт фамилиялы бир һәкми-миз вар — дәйр, — биздән үз дөмләр.
 — Шәфәт бәчысы вар?
 — Дүни бурыда иди.
 — Дава-дәрманыңыз нечә?
 — Үч-дөрә торба кинимиз шарлар.
 — О гәләр нәйниңиз ләзмилдир?

— Гыздырлана, башы агрына, күн ву-рана, көзү агрына, санчылана, аиди агрына киәз веририк.
 — Бәс тибб ишчиләринин иди һара-ла-дылар?
 — Бир нәфәри күн вуруб, кедибләр ондә киңә вермәйә...

АШЫГ ЭБҮЗӘРИН ДАСТАНЫ

Газахда кефи истәйән колхоз тарла-сына кедир, истәмәйән колхоз базарына. Колхоз базариндакы чайханада ашыг Эбү-зәр сәдәфти сазыны синәсинә басыб мә-лисә ачмышдыр, иши бурхыб базара кәлип колхозчулара памбыг топланышы һаггы-нда дастан дәйр:
 Чәркәләрдән памбыглары йолдураг, Баранлара, машындара долдураг. Колхозмузун шәртини галдыраг. Мәусулмуз күндән-күнә бол олсун!
 — Ашыг, дүниәни һагымды даыны да-ныш. О шаһ Исмайыл нә тәһәр олду?
 — Һә, сизә кимән хәбәр верим, әла-дәтл. кәрәмәтлн шаһ Исмайылны арва-ларынны үчотудан...
 ... Ашыг Эбүзәр дүз бир саат охду. Отуз-гыр нәфәр колхозчу да она гулаг асыб «Һәсән», «афәриң» деди. Шабаш йы-гылды. Ашыг, аяга галхы:
 — Корум ки, һагымды дөшүңүз дү-шүб, амма йорумушам. Сиз дә бу тә-нәффүз аид, сабаң кәлип даллысына гулаг асын. Сонра ики күн гошну района кәдә-чәйр, сизләрдән һавәсн олан памбыга кәдәр, олмаян мәни бурада кәләр.
 Бу әһвалатлардан сонра район тәшки-латларынны рәйбәрларина дөйндә ки:
 — Иә сабаз памбыгычылара мәдәни-мәнәшт хидмәти ишә возийәтләдир?
 Ондар чаваб веририк ки:
 — Кефиниз поэмаый. Мәдәни хидмәт пис ола да адымыз сәийәз ирәндә кә-лир. Йохлар! Бизә һәсәд оллар. О ки галды сиз дөһәлләр, өзүңүз көрүрсүнүз ки, башымыз гаршычык бу илә һеч, амма архайш олун... кәлән илә һәкмиң дүзәлдәчәйик.

Эмилди Көбүрчө Мис Көбүрчө?



ДИКТОР — Дигтәт Дигтәт Даншыр эчәб-гарәб радио вериялчылар стәнисы. Һәрмәтл динәйичиләр! Азталып, чохшалан мадлар багтинда радио композициямиза гулаз асырды.

Игнн кн, сиз Масковскинин ушагалр учу адымы Яхшы нәдир, пс нәдир! Һәдәш шәрин охумусунуз. Маяковский мәктәб яшын гәдәр олан ушагалрын нс әдәтләрин тәғид әдәб, онылар яхшы олмәгә чәгырыр. Биз нсә вериялчымиз мәктәб яхшылар чышан битирини, «кә ушагалар», мухәддәф чышан мадлар истетсәл эдән адәмләра һәср эдирик...

Һәрмәтл динәйичиләр! Микрофону-муз Азәрбайчан Ерән Сәнае Назирлийини вә Азәрсәнае Шурасынн «Һәзәр мадлар соркисинәз!» гоумлушлар. Кешин иыгылы сәлонун һәр тәрәфи рәнкборән мадларла долулар. Назирлийин әмәкәдәшләри, сәнае артеләринин рәһбәрләри, устәлар сәркинн кәзирәр. Алчыклар да сәржиб кәләмиш дәр. Биз мадларла бахыб тез-тәһ әл чәкин дәр һәсәр ахынлашып сорушур:

— Вәтәндәш, нс сәбәб әһ чәкирсиниз?
ВӘТӘНДАШ — Аыгбарлаәра көрә.
ДИКТОР — Бәлкә аыгынмиза дөйәнк вәр, а ыгынбәлимиз аыгынмиза.

ВӘТӘНДАШ — Хейр, дөйәнк йохлар. Аыгбарым да бир нәрәдә иридә. Амма мәнин аыгбарым һеч сәржибә оялалара бән-зәмир.

ДИКТОР — һансы ахынчидәр?
ВӘТӘНДАШ — Әһ, дәрәми тәзәләмәз. **ДИКТОР** — Биз узун столун узәләмәз. дүзүмүш чүрбәчүр аыгбарлаара бахыргы. Дигдәбәи ләк тупанлар, солгаләи, нахшылы рәнкборән ушаг сәндәлләр, ыргара хәзәл-ини гәдәш аыгбарлаар тәмәшәчәләр вәләш- нәтәш вә «Надомник» артелинин тикдәйи «СӨРКН» аыгбарларыдыр. Сәтшыкдәшлар-дан фәргәи оларар бутилар һәмсыс солгаләи вә мөһкәм тунилмишдәр... Сәржини тәһсәл әтәйиш мадлар гоумлушлар. Бурада гиймәтл 1210 маната олан көвәл сәрвант-дан бәшәмиш, сәлгәи һәлә гайрәмишләс-мәл асәна гәдәр, һәр чүр һейт, һөтә охлов да вәрәдәр. Биз әрүз эдирик ки, динәйичиләримизни һәмсыс сәржибә кәлиб бундәри өз көзләри һәл көрүсүндә, чүнки магәзинләрдә һеч бир зәман бәлә мадларә көрмәк олуыр.

Һәрмәтл динәйичиләр! Сиз шүвәш өз чини гәбәларн чыккитәсини эвәндәсини... Сүләймәнов йолдәш директәр оладугу заводдан бурхәлән маңсәуләри сәрки столунн үстүгә дүзүр. Биз Сүләймәнов йолдәшн сорушур:

— Йолдәш Сүләймәнов! Сиз бу ил бәлә үстүгә нахшылы касәләрәдан һә гәдәр истетсәл әдәб сәтәшә бура хәлгәмишмиз?

СҮЛЕЙМАНОВ — һеч нә гәдәр.

ДИКТОР — Бәс нахшылы күдәләнләрдәи?

СҮЛЕЙМАНОВ — Кәсаләр гәдәр.

ДИКТОР — На сәбәбә кейфийәтл нәк авәзинә, әйри-йүрү ничмә, һәләбәзи истетсәл эдәрсиниз?

СҮЛЕЙМАНОВ — Бура бәлә сәһбәтләри ери дөйә. Бура сәркәдәр. Кәзәи бәләи гәбәшәи һәләбәзи вә һәләбәзи. Биз дә өз гәб-гәчәгәмишләс, касәдәмиш, ничмәмиш көстәринк.

ДИКТОР — Микрофонузула бәрәбәр сәркинн кәзирик. Сиз чыгытәли эвәндәр-

синиз, бу фото апаратлары чыгылтәсыдыр. Сәржиб мәл кәтирән тәшкәлләрин рәһбәрләри нахшылы гәдәш ләкәкләр, сәлгәи йәлз тикдәшләр пәлтарларын фону-да шәкәлләрин чәкдириләр ки, һәсәбәтләринин үстүгә янышдырыр юхары тәшкәлләрдә кандәрсиләр. Һәгәтәзн бурада чәкәдәш шәкәлләр чөх көвәл көрүрүң. Чүнин бурадым экспонатларн чохузу хәсус оларә сәржиб кәстәриләк чүчү дигәтлә, зәвгәдә, әлә кейфийәтлн һәзир-ләмишдәр... Амма экспонатлар бирбәша магәзинләрдән кәтирилмиш осыдәди чәки-лән шәкәлләр солгун чыхарды.

Молатов адына артелинин тикдәйи гәдәш вә ушаг пәлтарлары, үст, көйнәкләри бир зүчкә гоумлушлар. Парчаларын кейфийәт, йәтн, рәнкн, тикшири гәдәр пәсидр ки, бу мадлар магәзинләрдә дә күнч-бүчәгә гәл-ләр. Һәмин артедин сәлонун мурәчәт эдирик:

— Һәрмәтл йолдәш Бабәәл Утанмайиш, микрофону ахынн. Дөйиң көрәк нә сәбәбә тикдәйиһиниз пәлтарлар бәлә йөндәсидиз? Ахы бу мадлар алчыклары тәләбинн өдәмәчәк, айларла магәзинләрдә йәтб гәлчәкәдәр.

БАБАЕВ — Ону өзәра амыныр, сәтшә бурхәләнләди бир нечә адалар бир зүчкә бәшә чәми, азыб гиймәтләринин ашагы сәларгы. Бәлкә о зәман сәтәдәли.

ДИКТОР — Һәрмәтл динәйичиләр! Индә дә сәржибә олан Бәкы радио гәбуз-әдчәсинин сәснә гулаз асачәгәсиниз. Дигәт-л... Хырәтәйләра вә чинәтләра фикир вәрәйини. Игнн ки, радио завәдулун иш-чинәри тәһсәдләри үчүн сәтшә бур-зәчәк бәшә чәми, гәбузәдчәләрин бирини бура кәтирилмиш. Дарчмайиш, бу саат хырәтәйләр кәсиләр, сиз мусигийә гулаз асарсыныз... Динәйичиләрдән үзр истәйиш. Радио завәдулун директәр Гәсымов вә бәш муһәддәс Зәнин йолдәшләр дөйи-р бу хырәтәйләр кәснмәләчәк...

Индә дә юхары бәшә гоумлуш мад-ларла тәмәшә эдәк: бурада көвәл чәт-чү-рәгләр, үстү нахшылы бәфет, стол өртү-кәләр, аләбәзәк чәтир, даһа бәшә көвәл вә инчә мадлар гоумлушлар. Сәрки тәшкә-рилчәләр бәшә дөйәләр әһ ки: «Буналар һәлә мәнимсәмә» прәссәндәдирәр, әһ ки биләр... Буналарн прәссәи номинисәлә-мәчәи нә гәдәр дөвәлт пулун мөнимсәнлә-чәдир.

Дәфтәрхәна ләвәзимәти ады алтында муһәйиш әтирилән сәрә рәнклн каһзә го-мушлар диггәтәсини чәб эдәди. Онымиз дөйиш вә эвәләр дә көбүд һәзирләмәдәр. Һәттә ону да дөйә биләрик ки, бәлә гоузәгуларын 9 минн эдәди әлә бу ахын-да брак эдәлиб «Паркоммунә» адына арте-лә гәтәйрилмишләдәр.

«Мәдинә мадлар», артелинин сәдәри Ягу-бов йолдәшн микрофон гарышынә дә вәтәт эдирик. Бурун, Ягубов йолдәш, даһишмиз дөйиш вә эвәләр дә сәбәбә артелининиз дә илә ншн бир-бирини үйгүн кәтәрир? Истетсәл әти-диниз ушаг автомобилләри, күдәбәләр, нәрдәр, оюначлар нийә сәлгәишә олур? Бурун, йолдәш Ягубов, динәйичиләр гулаз асырлар... Һәрмәтл динәйичиләр, йолдәш Ягубов нә гәдәр чәлышыр, сәси чүмхыр.

Даһа логрусу о, хәвәләтиндән даһишмәг истетир.

ЯГУБОВ — Буну дүз дөйирсиниз. Хәчәл-тәдән даһишә билмирән, чүкии алдәмиш. Әдәк мәдәи да бәшә артедләри сәдләрини кини бура сәчмә мадлар кәтәрсәй-дини, дилии узун оларды. Мән мадлары магәзинләрдән кәтирилмиш. Йохса биз артедлә эдә устәлар вәр, нәкин сәржиб, дәп муһәддә гоумләк экспонатлар һәзирләл биләр. О ки гәдәли мөтәсулу кейфийәтл... кейфийәтл...

ДИКТОР — Бәһ дә, онун сәси тәтуду... Кейфийәтләдән сәһбәт дүшәндә чохлары-нин богазы гурур.

Индә дә «Металчә» артелинин сәдәри чыкшы мөчәкдир. Дигәтл Микрофон гары-шында Сәттарзәдә йолдәшләр.

СӘТТАРЗӘДӘ — Йолдәшләр, мәлуму-уз оласун ки, биз чохшалан мадларә чө-хәлтмәг үчүн чөх ишләр көрүшүк. Чөх иш-чиләр, үстү әмәлдинн гәбәләр истетсәл эдәчәми. Алюминум тәваләр да һәзирлә-мәк фикриниз вәрәдәр. Бәлә мадларын нә беш чүрасини, һәрсәндән бир дәнә һә-зырлаыбыз, сәржибә гөймушуг. Сәтшә исе чохлу гәйвәдән вә вәдәр вәрәдәр. Кәләчәккә чәлышмәгә ки, гәдәш шәһәрләрдә чөх истетсәл эдәк. Мән гуртардам.

ДИКТОР — «Пшншечә» артелинин сә-дәри Бабәәв йолдәш әтәфрәна ягышан-ларла сәһбәт эдир. Биз микрофонузула бәрәбәр оныра ахынлашып сәһбәтәрсәнәз гулаз асәг...

БАБАЕВ — Бизин арте әмәли шәйлар истетсәл әтмәкләдир, һәзирәд ки, бизин фигуралы манпасларымыз вә бәрбарис конфетләримиз һеч ким алыб әмир, амма биз өзүмүзү сәндәшмиргы. Есәләр дә, әмә-сәләр дә өз маңасымыз бурхәмирг.

АЛЫЧЛАР — Нә сәбәбә өз һәваласы, пәшмәк, даһишә тәләсәи Азәрбайчан ширин-иһи һәзирләмәрсиниз?

БАБАЕВ — Әмәкәдәси, үмид ахынчидәр.

ДИКТОР — Һәрмәтл динәйичиләр! Сәр-кинн кәзәб гуртармәг үзәйрик. Амма эдә зәнн әтмәйин ки, бурада ачыг магәзин үзү көрмәгәи ахынн мадлар вәрәдәр. Бурада исе мадлар дә вәр. Сәржидә мөһнә модалы пәлтар, ушагаларн хошуна кәләмәзи пәс-рәнкнәлини оюнчагалар, гәзәнә охшашн һәд-рә, нәсәрәи охшашн гәдәш, түкү төкүшүм пәлтар шоткәси, өз-өзүн сөкүлән, трико-тәйиш аыгбарлар, тәпәшәкәш, истетдәйи-ниниз гәдәр вәр. Буналарн һәләси мөгәд-дә бурада муһәйиш әтириләсини дөйә билмирәк. Амма сәрки тәшкәлләтләри дөй-ир: «Тәбийиәттизмиз булуыр, вәрәи вәрәи утанмиз».

Репортажымыз сонунда бәлә гәрәра кәлирик ки, «ЯХШЫ» сәржибә олан, «ПИС» сәтшә бурхәлән мадлардыр. Һәрмәтл динәйичиләр! Буунада да вериялчымиз гуртарыргы. Вериялчини кейфийәтл һәг-дәи өз рәйинизи тәләсәмишә, сәтшә-иһи аыгбарлар, тәпәшәкәш, истетдәйи-ниниз нә рәйинизи Ерән Сәнае Назирлийини вә Азәрсәнае Шурасына кандәрин. Һәләкәи сәг олуш!

Вериялчнлардыр

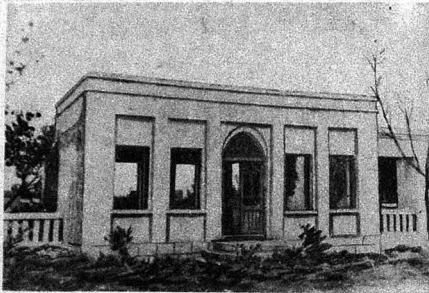
Ч. АСЛАНОВЛУ



ФОТО



КУШАСИ



Бу бина о бинадыр ки, 1949-чу илдә Азәрбайчан дәвләт автономлият баш идарәсинин Кировабад шө'бәсинин пуду илә Агстафа районоунун мәркәзиндә тиклимишдир. Анчаг һәмнн илдән индиһә гәдәр дә саһибсиз галмыш вә истифадә олунмамышдыр. Бинанын галы-пәнчәрәлери, кечәнин гарандыгында вә күнүн күнорта чагы яваш-яваш гуш олуб башга һәйәтләрә гонмага башламышдыр.

Бинанын габаг тәрәфи (юхарыдакы шәкил) бир аз бабат көрүнүрсә, дәл тәрәфи (ашагыдакы шәкил) лап хараб көрүнүр.

Азәрбайчан дәвләт автономлият баш идарәсинин Кировабад шө'бәси рәиси Вәлиев бу бинанын гаршысында һәфтәдә бир-ни ки дәфә автомашинада кечир вә фикирләшди:

«Көрәсэн, Агстафа район тәшкилатларынын рәһбәрләри нә үчүн бу кезәл бинаны хараба гоюблар, истифадә этмәйибләри?»

Агстафа район тәшкилатларынын рәһбәрләри дә һәр күн бу бинанын гаршысындан кечир вә фикирләшди:

«Көрәсэн, Вәлиев билмир ки, Азәрбайчан автономлият баш идарәсинин Кировабад шө'бәси бу биная 60 мин манат хәрч гоюб, амма 60 гәпникли хейир көрмәйибди!»



Һүмәтовун күнләри
Бир-бириндән шән кечир.
Колхозда амбарлардыр,
Пуллар элиндән кечир.
Арвады нә сөйләсә,
Гезчә итаәт эдир.
Она йох сөйләндә
Саныр чинайәт эдир.



Бир күн арвады дейир:
— Сән дә киши гоймусан
Ай һүмәтчик адыны?
Һеч белә сахлярдыр
Мәнин кими гадьны?
Бир чүт яхшы сырга ал,
Нәдир ки, беш мин манат?
Амбар өз элиндәдир,
Нә истасән көтүр, сати!

Әри баш үстә дейиб
Тез амбара йолланды.
Үч күн сонра арвадын
Ичә гуагларында
Брилянт сырга янды.



Бир күн арвады дейир:
— Разыям һәр ишиндән,
Анчаг неча гыйырсан
Аяг илә кәзим мән?
Бир тәзә «Победа» ал,
Нәдир он беш мин манат?
Амбар өз элиндәдир,
Нә истасән көтүр, сати!

Әри баш үстә дейиб
Тез йолланды амбара.
Бирчә һәфтә кечмәмиш,
Арвад «Победа» илә
Сейрә чыхды базара.



Бир күн арвады дейир:
— Сынайырам мән сәни
Одлу мәнәббәт илә,
Севирсән һәркан мәни,
Бир яхшыча шуба ал,
Нәдир соккис мин манат?
Амбар өз элиндәдир,
Нә истасән көтүр, сати!

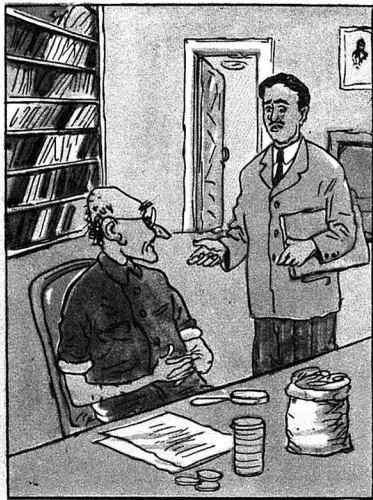
Арвадына баш айыб,
Әри: — Дүзәләр — деди.
О, амбара йолланды,
Фәгәт керн дәнмәди...
Арвады аһ чәкәрәк,
Деди: — Бәдбәхт олдум мән,
Әрим чәһәннәм олсун,
Шуба чыхды элимдән.



Кирпичин күзүсү

Азербайжан ССР Эмлэр Академиясы
Тарих Институтунун дивар гезетиндэн

Азербайжан ССР Эмлэр Академиясындагы эмлэр докторларындан бир чоку йеза индия газаар бир нафар да олсун эмлэр началди назырлаймыбыр.



ПРОФЕССОР ПАХОМОВ: — Сәндән элми ишчи чыхмаз.
АСПИРАНТ — Нә үчүн?
ПРОФЕССОР ПАХОМОВ: — Онуң үчүн ки, чыхмаз.

БИР ДИССЕРТАСИЯНЫН ТАРИХИ



— Өзизим, дур кедек кезек.
— Вахтым йохдур, көрүрсән ки, диссертасия язырам.



— Ана, дур кедек кезек.
— Йох, кеде билмерәм, диссертасия язырам.



— Нәнә, ай, нәнә, дур бизимле кедек кезек.
— Кеде билмерәм, бала, кезлейин, диссертасиямы гуртарым, сонра.

ЛӘТИФЭЛЭР

Гызгын памбыг йыгымы заманы бир колхоз сәдриндән сорушдулар:

— Кечән бешкүнлүкдә нә гәдәр памбыг тәһвил вермисән?

— О севина-севина чаваб верди;

— 220 тон.

— Бу бешкүнлүкдә нә гәдәр верәчәк сән?

— Колхоз сәдри явашчадан дели:

— Дунән колхозумуза райондан бир тәһкимчи кәлиб. Бу күн онун кими икинчи бир тәһкимчи да кәлсә, һеч нә гәдәр.

— Суал верән сорушду:

— Бәс элә нә үчүн?

— Колхоз сәдри әйидиб онун гулағына пычылдады:

— Нә үчүнү йохдур ки! Дунән кәлән бир тәһкимчийә хидмәт этмәк үчүн ярым күн сарф этмишәк. Икинчи тәһкимчи кәлсә гәлән ярым күнү да она сарф этмәли-йәм, даһа памбыг тәһвил вермәйә вахт һарадан гәлар?

— Бир күн Азәритифагын иларә һей'әти сәдри Әлиев йодаша деләләр:

— Йодаш иларә һей'әти сәдри, бу саат республикамызда гызгын памбыг йыгымы кедир, буну билирсинизми?

— Билирәм, бундан сәнә нә?

— Сорушдулар:

— Әши, нечә йә'ни сәнә нә! Ахы колхозчуларә мэдәни хидмәт көстөрмәкдә асан вәситә олан радио һиһазлары батарей йохлуғундан һәр эрдә сусуб дурмушду.

— Иларә һей'әти сәдри тәғәблә чаваб верди:

— Буну да билирәм, ондан мәнә нә?

— Бу ахынларда райондакы аваданлыгы сияһия алаң заман Хылы районунун ичрайийә комитәси сәдри Мәмәдөвдан сорушдулар:

— Сизин районда нечә гыфыл вар?

— Сәдр тез телефонун дәстәйини көтүрүб район мэдәнийәт шө'бәсинә занк чалды, анчаг орадан чаваб верән олмады.

— Суал верән тәччүблә деди:

— Йолдаш сәдр, гыфылын мэдәнийәт шө'бәсинә нә дәхли вар?

— Сәдр һирсли чаваб верди:

— Сиз нә авам адамсыныз, нечә йә'ни нә дәхли вар? Мэдәнийәт шө'бәси районда олан клуб вә китабханаларын гәдәрини биләлидир, я йох?

— Әлбәттә биләлидир.

— Сәдр бир гәдәр юмшайыб деди:

— Атан олду рәһмәтлик. Демәк, бизим районда нечә клуб вә китабхана варса, назырда онларын галысында да бир о гәдәр гыфыл вар.

— Дуня көрмүш тәчрүбәли бир диш һәкиминдән сорушдулар:

— Йолдаш һәким, диш бәркдир, я торпаг?

— Һәким стол үстүндә олан балача банкадачы бил - сыныг дишә хейли бахдыгдан сонра, дариндон ай чаһиб деди:
— Буну тәчрүбәдә сынамаг үчүн Сәлиһ шәһәриндәки ашханаларын биринди бир лафә смәк есан киһайтдир.

М. ГЭЗЭНФЭР



„КИРПИ“ КӨМӘК ЭЛӘМӘДИ

Кечән илин ноябр айында „Кирпи“ журналында дәрч әдилмиш „Иса мұәллимни балдызы“ сәрләһәли мәктүбу йохламаг үчүн Жданов район партия комитәси тәрәфиндән тәблиғат-тәшвиғат шө'бәсинин мүдирә Э. Исмайылов, район комсомол комитәсинин катибә Я. Орүчов вә район халг маариф шө'бәсинин мүдирә А. Гулиев йолдашлардан ибарәт бир комиссия тәйин әдилмишди. Иш йохланды вә комиссия үзәләрә би ул февралын 9-да Жданов район партия комитәсинин бүгү иһласында мә'лумат вериләр ки: „Иса мұәллим дүз адамдыр, о өз шакирди вә балдызы Райны йамаг һийәтәндә дейли. Мәктүб шәхси-гәдрәзилкә язылыб.“

Күнләр кечди, һәфтәләр өтдү. Апрель айында әлли яшыли Иса мұәллим он беш ишы балдызы Рай илә эвләнди. Инди Иса мұәллимни кефи көк, дамагы да чагдыр. Сөйбәтарасы дейри: „Дөрл-беш ая кими тәзә арваддан бир оғлум олачагдыр. Арзум одур ки, оғлума сүнәт тәю әдәди Исмайылов, Орүчов вә Гулиев йолдашларә да тоя чагырым вә онларын хәчәләттиндән чыхым. Чүһи: киншларын мәһим боһнумда бөһүк миннәтләри вар.“

ЗЭРНИКАРЫН ГЭМЗЭСИ

Нуханын Студент нүгэснэдэки 6 номради эвдэ хар кэс өз ади иши нлэ мөшгү идэ. Эз сайниб гузу этини шишэ чакри өз мангалди устуно горууду. Эвни ханымы тээ-тээ плов газинарына бахир өз чүчэ чыгыртмасына көз этирмидэ. Маан олган да конк өз шараб шүшэлэрини назыр-лайларыд.

Такэ хүмэт Рэсулов гонга отагнидя отуруб папиросу папираса чаламышды. Рэдиодан аныгыл бир шикээт эсэи кэлэрдик.

Эзэин нейини сэнэ,
Дүшүбүр мөлийн сэнэ,
Мөн дөнсэм үзүм дөнүсү,
Сэн дөнсөн нейини сэнэ.

Бу майны хүмэттин галбини бир аз да даглайрыд, ким биляр, о нэлэр дүшү-нүрүд.

— Көрөсөн нечэ оладу? Ахы Зэрникар белэ з'тибарсыз олмайб, дедэйн сөзүн сайналар, на үчүн кечкир?

— Бирдэн галы ачылды Зэрникар ичэри кириб барыт кими парлады:

— Көлдүм сэнэ дөбөр верим ки, бизим һагт-һесаб гуртарды. Но сэн мөн таны-ырсын, на до мөн сөн... бидини?

— Ахы но олуб, ай моним үрэйим!. Ай моним...

— О диллэр чох эшитимшэм. Һэр ахшам бу эвдэ һомин сөздэри мэнэ йүз дөфэ дөйрөсөн.

— Ахы но олуб? Буфетини йохлайб-лар?

— Зэрникар Моллаеванын буфетини йохлави һазэ анасыдан олмайб. Бир до ки, йохласалар но эдэчкэлэр...

— Эбэттэ.

— Уаун сөзүн гысасы. Хүмэт, я мөн... я да бир нөмрөли смохланын баш ашпы Юсиф Чаббаров, ниди өзүн билэ.

— Ай чанын, ай чийэрин, валаал, бил-лай, мөн баша дүшэ билирим ки, сэн но данышмасын?

— Юсиф киши мэни биабыр элэди, элэ сэнэ до биабыр элэди. Дөйр һэр хун Азэртичарэтин Нуха шөб'басини дирек-тору Хүмэтэдэ бир ердэсэн... Дөйр ики

ушагын вар, онлара да бахмырсан... дөйр бу иш ахыра гэдэр белэ кетмээ...

— Зэрникар эсэни галдырыг аягыны ерэ дөйдү.

— Бу саат эвр яз, Юсифи ишдэн чы хар...

— Ахы ай Зэрникар, Юсиф ийрми ики илдири ки, ашпаз вазифэсидэ ишлайр, Бақыда хуусун мэкээб гуртарыб, ики оглу орду сырсыналарды, нэмши биздэн мука-фат алыб, ташэкүрлэр алыш... бирден-бирэ олмаш. Мэнэ он күн мөлһэт вери.

— Неч бир дэигэ до мөлһэт верирэм. Дедим, вэссалам. Белэ охшайр ки, сэнни янында Юсифин һөрмэти мэндэн артыг-дыр, ахшы, гой эвэ олсун.

— Зэрникар! Мэн өз арнадымы, ушаг-ларымы атыб сэнни тутушам. Дедин бу-фетдэ ишләмэк истейрэм, оладу буфет мудири, анан һэят Ма'симованы ки нөм-рэдэ смөхлэнэи баш ашпаз дүзөлтүд. Дайын Эһэл Ма'симов смокшана мудири-дир. Дайын оглу Йәһя Ма'симов чычылгы элди, эзээн Нэсир Нэсирон буфет мудири-дир, гогумун Исмайыл Гурбанов смөхлэнэи хөрөк пайдайыр... һамысы да бир сэнэ көрө ишлайр... Йохса бу муфаттишлар, назэ-рэтчилэр онларын түкүнү диаллар... Гой-мурам. Бундан артыг но истейрисэн? Экар башга гогум-аграбан варса, онлары да көтир. Иш дүзөлтмэсэн мэн мүгсир...

— Хүмэттин бу сөзлэриндэн бир аз му-лайимлэшэн Зэрникар гаш-көзүчү ойнада-раг, явашчадан деди:

— Юсифи ишдэн чыхар, демешэм, вэс-салам...

— Чох һаз-гэмзэһэ давам кэтирмэй ба-чармана хүмэт разыгык вердик... Отагы кабабын ий, пловун этри, чүчэ чыгырт-масынын гохсуу бүрүдү... коняя өз шараб бутулкалары ачылды...

— Бу тамэтрагыл кечэин сабаһы күнү баш ашпаз Юсиф Чаббаровун ийрими ики иллик иш стажы, Бақыда хуусун мэкээб гуртармасы, мукафаты өз ташэкүрлэри Зэрникарын гэмзэсине гурбан салу.

Э. ГАСЫМОВ

Хурда сөнбөт

ГАЧМЫР КИ!

(Абшерон МТС-ниң директору Сәфәр Сәфәровун кабылгасында)

— Йолдаш Сәфәров, сиз китаб, гәзет өз журнал охуорсунузму?

— Хайни эдирэм вахтым алмайныс. Шун плавны текүдүб галыб бир янда, сиз дөшлайрысыныс, но бизим гәзет белэ кәлди, китаб белэ кетди.

— Бас кинөл, театр нечэ, кедирси-низми?

— Дөйөсөн сизни кефиниз кәлиб. Башымы дөшлөгә махалла йохду, мөн һара кедә билэрэм, аһалым бу саат турш ай-ран дады верир. Отуз беш нөфәр механи-зитор прокурора мөндөн шикаят эдик ки, куня мән йонумамышам, кобулаам, ишчилэ-ри ишчилэрим... Моним өз аһвалым бу саат бир театрдыр, эзыны ола.

— Демали, сиз өз үзэриндә ишләмэк истемизирсиз?

— Нийэ истемирэм, бу ил олмасын, ка-лан ил олсун, о бири ил олсун, өз үзэрин-дә ишләмэк гачмыр ки!

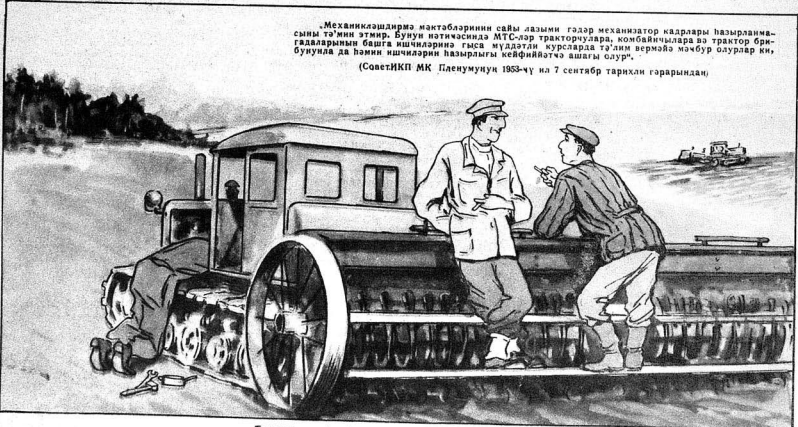
А. АҒАЗАДЭ

КОНСЕРВ АШИГЛЭРИ

(Загатаала ишларини бир нөмрөли смөкшанасында)

- Емәйэ нөйиниз вардыр?
- Дава консерв ила.
- Даһа нөйиниз вардыр?
- Бишмиш памидор консерв ила.
- Даһа нөйиниз вардыр?
- Харчо консерв ила.
- Даһа нөйиниз вардыр?
- Консерв чөрөн ила.
- Ай роһмәтлик ушаглары, сизин һәр шейиниз консерв ила оладу ахы?
- Йох. Лимонады, чайы өз компоту консервсиз до саатырмы.

Рассан П. ШАНДИН



— Трактор нийэ белэ гыса мүддәтдә харас оладу?
— Чүнки тракторчу гыса мүддәтти курс гуртарыб.

«Механикшәдирмә мэкээбэзэрини савы гызыми гэдэр механизатор кадрлары һазырланча-сыны та'мин эттир. Буны нөтәсидә МТС-ләр тракторчулары, комбайнчулары да трактор бри-гадаларыны башга ишчилэрини гыса мүддәти курсларда та'мин кермәкә чәчбур олулар ки, бууида да һәмми ишчилэрини һазырлыгы кефийәтләнчә ашыгы олар».

(СоветИКП МК Пәлеумунуң 1953-чү нә 7 сентябр тарихи гәриридан)

ИБРӘТ ДӘРСІ

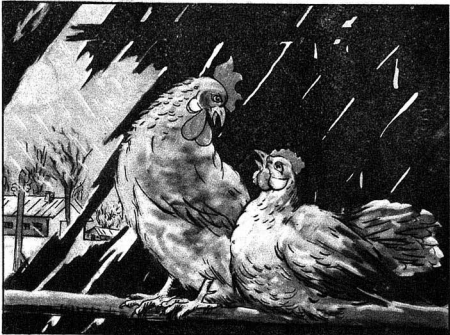
Ишимли район сәниһә шө'бәсиниң мүдирі М. Хәлилов Йолдаш Сәниһә Назирлиһна белә бир тәлиғә языр:

«Тәчиди ярдым мәнтәғәсинә бир машын вермәйиниң хәлиш әдирәм. Бу бардаз дәғәлләр сизә язмышам. Неч бир тәдбир көрүмәйбидир. Хәстәләри өкүз өз кал арбабәларында дашымагдан абырм кәдиб. Мәнә тәчиди ярдым...»

Дора—беш күндән сонра Хәлиловун кабинетиндаки телефон зәкиә нуруду. Назирлиқандан она белә чаваб верирләр:

—Гоймәсәң отуруб ишимизни көрәк, әлә һей язырсан ки, «мәнә машын, машын!»—сән дә дөнүбсән Ордубад район сәниһә шө'бәсиниң мүдирі Ә. Аббасов. Әлә о да язырды ки, тәчиди ярдым мәнтәғәсиниң машыны машыныгдан чыхыб. Тамам сыныб төкүләб, ердә дәмир-дүмүрдән бәшга бир шей гәлмайыб, бизә машын верин. Ахырыда Аббасов көрдү ки, бир нәтичә чыкмады, биздән әд кәдәл. Неч олмаһса сән дә ондан ибрәт көтүр...»

Т. ЧИНКИЗ



ХОРУЗ:— Арвад, ишимиз яхшыдыр, юкуда көрдүм ки, колхоз истафә дамымыз тә'мир әтдири.

ТОУГУ:— А киши, бәшһири гой ат, көчән ил дә белә бир юку көрүмшүдүн, нәтичәси олмады.

МҮХБИРЛӘРИМИЗИН ЧИБ
ДӘФТӘРИНДӘН

ГУБАДЛЫ. Кечән ил Бавастанлыи колхозунуң үзәвләри 14 отагдан ибрәт ени идарә өз тәсрүрүфтә биналар тикмәйи гарәра алдылар. һәмин биналарын ишһасы үчүн едди ай бундан габаб Акһара станцияһыа ики вагон тахта-шалбан кәтирилад. Колхозчулардан Ингәләр, Шәһә пәлән ил Әһвәз бу тахта-шалбанларә көзәтчи көндәрилад өз һәр биринә айдә 60 әмәккүн верилад.

Индә тахта-шалбанларын бир һиссәси чүрүрүр, бир һиссәси дә көзәтчән тәрафиндан аһра-аһра әдәкларә сәтүрәләр. Колхозун сәдри Ә. Нугуб колхозчуларын үмүни йығынчагында демидир ки, биналарын тикләһсы үчүн гәрәрымыз вар, тахта-шалбан казиб чыхыб, көзәтчиләр тә'йин әдләнб... Дарыхмак ләзим дейһа. Һәр иш өз гәлдәһсы илә кәдәр.

Х. ӘММӘДӨВ

ХАЛДАН. Минәкәчир нәндәндәки мағазиниң мүдирі Паша Салаһов сһанә өз әрзәғ малларыны баһа сатарән, сһикәятләрдән муштәриләрә дейр:—Маллар мәним ихтирәмләдир, нечәһә истәсәм, о гһимәтә дә сатарам. һәрқәһ мән маллары өз гһи мәтинә сәтсәм, аһа мағазиндә ил үчүн ишләйрәм? Кәдиб әвүмә бәшга чешә тәпарам.

П. ӘЛИЕВ

НУХА. Шәһәрә ишләйән автобуслагын муһәйбән бир данлагач ери һокдур. Шөһерләр истәдийи ерлардә машыны сәхләйрәләр. Сәриһиниләриң тәхминән 50 фәһзинг биетә веридимир. Чүнки һәмин биетә сатанда алынған пуллары кондуктор илә шөһерләр арасында аты малы киһи бөлмәк чәтүн олуру. Машынарын маршрутә тә'йин әдләнмәдиң үчүн сәриһиниләр әзләри истадиликлар ердә йох, шөһерләр һара сүрәсә, орая дә кәдирләр.

Ә. һАЧЫЕВ

КИРПИ КӨМӘК ӘЛӘДИ

Редаксиямыза көндәриладән муһибр мәктүбларынн бириндә ССРИ Дәвләт банкынн Ләчһин шө'бәси мүдирі Әһзәбәлә Айдыновун бир сыра неғсанларә йол вердһийи көстәриладим. Мәктүбдаки фәктяр район партиа комитәси тәрафиндән йохландымыш өз доғру олдуғу муһәйбән әдләдийиндән Ә. Айдынов вәзифәсиндән чығарылмышдыр.

Азәрбайҗан ССР Мәдәнийәт Назирлиғиниң кинолашһидырыа идарәсиниң рәис муаһини Шәрифов Йолдаш редәксиямыза хәбәр верир ки, «Октябр» ий кино-театрынын кәссирі Мәрзийәһә һәсәнванын бир сыра чинайәтләри һағгында адығарымыш муһибр мәктүбу йохландымыш өз мәктүбдә көстәриладән фәктяр доғру чыхмышдыр. Кәссир М. һәсәнә өз кинолашһидырыа идарәсиниң Ворошилә район шө'бәсиниң мүдирі Искәндәрв ишдән көтүрүлүмышдәр.

Охчуларымыздан бири Дәләр стәнисясында олан клубун чохдан бәри тә'мир олунамасы һағгында «Кирпи» редәксияһына мурәччәт әттишдән. Редәксиямыз бу ишә гарышылгдан сонра Шәһәр район ичрайийә комитәси клубу әсәсы сүрәтдә тә'мир әтмәк үчүн 29 миң манат нул бурәхмышдыр.

Редәксиямыза көндәриладән бир муһибр мәктүбундә Губадлы ра-

йону Әһкәс әдына колхозуну сәдри Әли Гурбановун өз вәзифәсиндән истафәдә әдлб, колхоз әмәкянин дағтымасы өз колхозчуларла коубу рағфәр әтмәси язылмышдыр. Мәктүбдә көстәриладән фәктяр район ичрайийә комитәси тәрафиндән йохландымыш өз доғру олдуғу муһәйбән әдләнмәдиң. Колхоз сәдри Ә. Гурбанов вәзифәсиндән кәнар әдләнмишдир.

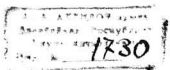
«Молотовнефт» трестиниң 1-чи ма'дәниниң ишчиси Сосновтсәвә, дүзкүн олмағар ишдән чығарылмасы һағгында редәксиямыза бир шикәят мәктүбу язылмышды. Мәктүб йохландымыш үчүн «Молотовнефт» трестинә көндәриладимидир. Трестин мүдирі Г. А. Кабулов йолдаш бу күнәрдә редәксиямыза яздығы мәктүбдә билдирир ки, Сосновтсәвә дүзкүн олмағар ишдән чығарылгындындән өз вәзифәсинә гағтарылмыш өз бу ишдә дүзкүн һәрәкәт әтмәйән колхоз мүдиринә инизитәб чәзә верилмишдир.

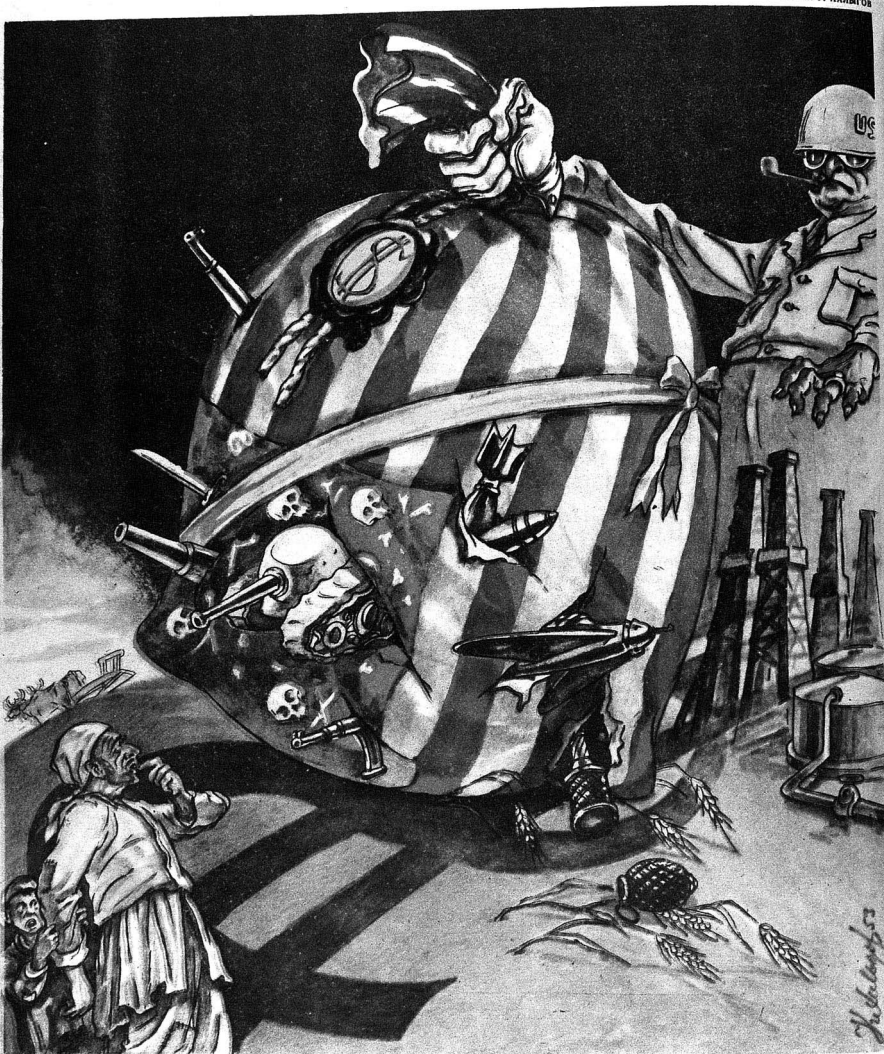
Ағдам району Шаумян әдына колхозунун тәсрүрүфтә бригадири Иман Әһраһовун гонубазлыг әдлб, колхоз әмәкянин дағтымасы һағгында редәксиямыздән көндәриладән муһибр мәктүбу район ичрайийә комитәси тәрафиндән йохландымыш өз доғру олдуғу муһәйбән әдләнмишдир. Бригадир И. Әһраһов өз оғуну гонубазларындан Н. Әһнәв, Ә. Әмиров вәзифәләриндән чығарылмышдыр.

Редәктор—Әвәз Сәдиғ. Редәксия һей'әти: Сулейман Русһам, Сәбит Рәһман, Сулейман Мәликов, Кәһм Кәһмәздәд, Гуләм Мәжмәйдә, Рәзә Шәһвәздә.

«Коммунист» гәзетиниң нәшр. Редәксиянын әдрәси: Бәһи, Коммунист күчәһи, 11 БЗ, 4-үчү һәм, 2-чи мәртәбә. Тел. 3-17-27. Абуна гһимәтиг әдлмәк 3 манат.

Азәрбайҗан ССР Мәдәнийәт Назирлиғиниң 29 комитәси әдына мәктәб. Бәһи, Әли Гурбанов күчәһи, № 3





АМЕРИКА БИРЛӘШМИШ ШТАТЛАРЫНЫҢ ИРАНА ҖАРДЫМЫ